

TABLET

BIULETYN PRACOWNICZY

Październik 2022 / nr 40

INSTYTUCJA
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO

 MAŁOPOLSKA

ODZNACZENI MEDALEM ZŁOTYM ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ

Aleksander Bałucki
Beata Dzióbek
Andrzej Galos

Grzegorz Kochanowicz
Jerzy Komperda
Artur Piątek

Dariusz Piecuch
Tomasz Profic
Barbara Ryndak

Piotr Sikora
Leszek Zamojski

Obchody naszego święta

W poniedziałek, 10 października, obchodziliśmy Dzień Ratownictwa Medycznego w Krakowskim Pogotowiu Ratunkowym. Zasłużeni i wyróżniający się pracownicy otrzymali odznaczenia państwowe i dyplomy, a także podziękowania za tegoroczne osiągnięcia.

Wojewoda Małopolski Łukasz Kmita uhonorował odznaczeniami państwowymi zasłużonych pracowników Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego. 11 Złotych, 6 Srebrnych i 3 Brązowe Medale za Długoletnią Służbę przyznane zostały postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Pięciu pracowników KPR otrzymało natomiast Odznaki Honorowe „Za zasługi dla Ochrony Zdrowia” przyznawane przez ministra zdrowia.

– *Trudno wyobrazić sobie nasze życie w Małopolsce bez Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego.* – mówił wojewoda małopolski. – *Obserwując statystyki czasów dojazdów widzę, że od kiedy Krakowskie Pogotowie Ratunkowe jest liderem konsorcjum, nie mamy żadnych wątpliwości, że ta krytyczna dla mieszkańców usługa jest wykonywana w sposób najlepszy w Polsce i za to chcę ser-*

decznie podziękować. Ale przede wszystkim dziękuję za to, że w swojej codziennej pracy jesteście Państwo nie tylko profesjonalni, ale również empatyczni i życzliwi w stosunku do tych, którzy znaleźli się w bardzo trudnej sytuacji zdrowotnej.

Łukasz Smółka, Wicemarszałek Województwa Małopolskiego wręczył podziękowania i dyplomy dla wyróżniających się pracowników KPR.

– *Ten system, który ratuje życie i zdrowie, jest w państwa rękach* – podkreślił wicemarszałek. – *Jesteście dla województwa bardzo ważnym elementem i wiem, że ponad 3 miliony mieszkańców naszego regionu mogą na was liczyć w każdym momencie. Nawet w tak ekstremalnych chwilach, jak pandemia – a to była wyjątkowa sytuacja pracy pod presją ogromnego stresu, byliście wtedy, kiedy była taka potrzeba. Gdy wybuchła wojna w Ukrainie też byliście na stanowiskach. Dziękuję za wasz wysiłek.*

Antoni Fryczek, Sekretarz Miasta Krakowa, wręczając odznaki Honoris Gratia, podziękował zasłużonym pracownikom KPR za zaangażowanie i profesjonalizm w codziennej, bardzo trudnej pracy ratowania zdrowia i życia mieszkańców Krakowa.

– *Patrząc przez wiele lat swojej pracy zawodowej zarówno wstecz jak i na aktualną rzeczywistość jestem przekonana, że wszystko co dobre i funkcjonalne w ratownictwie medycznym powstało i działa dzięki pracownikom, dla których nie ma rzeczy niemożliwych* – stwierdziła Małgorzata Popławska, dyrektor Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego. – *Dlatego też dziękuję wszystkim pracownikom, kadry kierowniczej, organizacjom związkowym za staranność i profesjonalizm w codziennej pracy oraz podejście do pracy z dbałością o dobre imię i wizerunek naszej jednostki. Jestem zaszczycona, że zarządzam najstarszym pogotowiem w Polsce, ale też pogotowiem, które dzięki swoim pracownikom, pozostając dumne z historii, jest jednocześnie nowoczesną jednostką systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego.*

Podczas uroczystości wręczono również podziękowania i upominki dla wieloletnich pracowników KPR, którzy w tym roku przeszli lub przechodzą już na emeryturę.

Spotkanie, które odbyło się, już tradycyjnie, w Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie, poprowadziła Lidia Jazgar, a swoim występem uświetnił je Andrzej Sikorowski.

(red)

ODZNACZENI MEDALEM SREBRNYM ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ

Sławomir Ciężarek
Michał Gawlicki

Tomasz Stonecki
Tomasz Stasiak

Marcin Sysło
Dariusz Szlachta

ODZNACZENI MEDALEM BRĄZOWYM ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ

Dawid Gręda

Katarzyna Śmietowska

Beata Wessely

ODZNACZENI ODZNAKĄ HONOROWĄ „ZA ZASŁUGI DLA OCHRONY ZDROWIA”

Tomasz Chwaja
Sebastian Hajduk

Janusz Lis
Paweł Łukasiewicz

Leszek Zamojski

ODZNACZENI ODZNAKĄ HONORIS GRATIA

Andrzej Banaś
Jolanta Barnowska

Robert Bulanda
Marta Forys

Zbigniew Liszka

DYPLOMY I PODZIĘKOWANIA DLA PRACOWNIKÓW, KTÓRZY W ROKU 2022 PRZESZLI NA EMERYTURĘ, OTRZYMALI

Małgorzata Bartochowska

Maria Kaduła

Piotr Michno

DYPLOMY DLA WYRÓŻNIAJĄCYCH SIĘ PRACOWNIKÓW OTRZYMALI

Olga Adamczyk
Linda Aleksandrowicz
Beata Bar
Marek Białas
Joanna Czerwińska
Maciej Ćwik
Agata Domagała
Sara Drozd
Mateusz Dubanik
Mateusz Dubas
Joanna Felis

Dorota Haraf
Norbert Homa
Stanisław Jabłoński
Remigiusz Jagodziński
Piotr Kogut
Andrzej Kowalik
Kamil Kozłowiecki
Monika Krawczyk
Żaneta Król-Michałska
Piotr Lulko
Wojciech Łysakowski

Tomasz Łysek
Eryk Madej
Jakub Mazur
Grzegorz Niemczyk
Monika Nowak
Aleksandra Osuch
Justyna Palmowska
Piotr Pradel
Michał Proszkowiec
Anna Rusinek-Nabiątek
Maciej Rybka

Katarzyna Sekuła
Arkadiusz Sitarek
Daniel Smitkowski
Arkadiusz Sołtys
Ewa Szczurek
Agnieszka Trzeniec-Bulanda
Barbara Urbańska
Mateusz Wajda
Wit Walczak
Sebastian Węglewski
Marcin Wróbel

Ogólnopolskie obchody Dnia Ratownictwa Medycznego

Ogólnopolskie obchody Dnia Ratownictwa Medycznego zorganizowane zostały 13 października w Dąbrowie Górniczej przez Rejonowe Pogotowie Ratunkowe w Sosnowcu.

Po mszy św. w intencji pracowników Państwowego Ratownictwa Medycznego w Bazylice pw. NMP Anielskiej w Dąbrowie Górniczej uczestnicy przemaszerowali do Pałacu Kul-

tury Zagłębia w Dąbrowie Górniczej, gdzie odbyła się oficjalna uroczystość. Waldemar Kraska, podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia, Nagrodą Błogosławionego Gerar-

da za wybitne osiągnięcia w ratownictwie medycznym uhonorował Jana Kawuloka (w kategorii *Zarządzanie ratownictwem*), Marcina Podgórskiego (w kategorii *Lekarz systemu, pielęgniarka systemu, ratownik medyczny*) oraz Wojsko Polskie (*Osoby i instytucje wspierające system PRM*). **(red)**

Trzy puchary za zadania i *fair play* w Katowicach

Trzy nasze zespoły zdobyły puchary za najlepsze wykonanie zadań oraz nagrodę *fair play* podczas XIX Mistrzostw Polski w Ratownictwie Medycznym, które odbyły się w dniach 14–17 września w Katowicach.

Antoni Gołębiowski, Tomasz Seweryn i Tomasz Sołek byli najlepsi w zadaniu „Utopek” rozgrywanym na terenie zbiorników nurkowych, a Marek Grabowski, Hubert Gawlas i Marcin Kołata najlepiej poradzili sobie z jazdą ambulansem w zadaniu „Już mie rwie”. Paweł Łukasiewicz, Dominik Kaleta i Jakub Zapędowski zajęli pierwsze

miejsce za zadanie przygotowane w gwarze śląskiej „Te, ty godosz po naszymu?”, a także otrzymali nagrodę *fair play* za udzielenie pomocy medycznej jednemu z uczestników mistrzostw.

W ciągu trzech dni zawodnicy musieli sprostać aż 13 zadaniom, zarówno dziennym, jak i nocnym, które przygotowane zostały

przez organizatorów m.in. w zabytkowej kopalni w Zabrze, na terenie zbiorników przeciwpożarowych w Pszczynie, w szkole podstawowej w Chorzowie, w Parku Śląskim w Chorzowie oraz w samych Katowicach.

W mistrzostwach udział wzięły aż 54 zespoły z całej Polski, a także załoga z Austrii.

(red)

Warto się szkolić

Pułapki dokumentacji medycznej

Dla wielu nużąca „papierologia” i sprawa, która zajmuje czas. Trudno chyba znaleźć entuzjastów wypełniania dokumentacji medycznej. Jednak te dwie wydawałoby się niepozorne stronice mogą mieć kolosalne znaczenie dla dalszych losów pacjenta, jego rodziny, członków zespołu ratownictwa medycznego czy też dysponenta.

– Jeśli dobrze się przyjrzymy, to wokół Karty Medycznych Czynności Ratunkowych skupia się mnóstwo oczekiwań różnych grup interesantów – podkreśla Krzysztof Palimonka, kierownik zespołów wyjazdowych w Krakowskim Pogotowiu Ratunkowym. – Na pierwszym miejscu jest, oczywiście, pacjent i jego bliscy, ale to, co zapisaliśmy w KMCR jest przecież wykorzystywane przez personel medyczny placówki, do której przyjmowany jest pacjent. Nie tylko przez personel SOR-u, ale też później na oddziałach, na dalszych etapach leczenia. Dokumentacja jest również przedmiotem analizy statystyków i dysponenta, a także Narodowego Funduszu Zdrowia. No i przecież, co zwykle budzi niepokój, organów ścigania oraz biegłych sądowych. Prawdopodobnie będzie również dostępna na Internetowym Koncie Pacjenta.

Wydaje nam się, że w przypadku pacjenta pozostawionego w miejscu zdarzenia (naj-

częściej w domu), nasza KMCR nie ma tak wielkiego znaczenia i nikt jej nie czyta. To błąd, bo bardzo często staje się ona źródłem informacji dla kolejnego ZRM, który dotrze do pacjenta, samego pacjenta oraz jego opiekunów, a także lekarza, do którego pacjent uda się na dalsze leczenie. – Pacjenci, którzy po interwencji zespołu pozostają w domu bardzo często czują się dezorientowani i nie wiedzą, jak mają dalej postępować – mówi Krzysztof Palimonka. – Jasna informacja o tym, co powinni zrobić i gdzie mają się zgłosić, powinna się znaleźć w dokumentacji medycznej.

Niechętnie też skupiamy się na dokumentacji w sytuacjach, gdy postępowanie z pacjentem wymaga pośpiechu, szybkich i trudnych decyzji, gdy jego stan pogarsza się z minuty na minutę. – Zwykle myślimy, oczywiście sztucznie, że gdy pacjent jest w ciężkim stanie, to priorytetem jest szybkie podjęcie transportu i przekazanie do szpitala, a nie-

kompletną lub zdawkowo opracowaną dokumentację tłumaczymy: „był w tak ciężkim stanie, że nie było czasu na papiery” – uważa Palimonka. – A ja powiem, że jeśli ciężki pacjent jest dla nas pacjentem wysokiego ryzyka, to tym bardziej powinniśmy starannie wypełnić jego dokumentację, niezwłocznie po przekazaniu chorego do opieki szpitalnej. Jak dodaje, częstym błędem jest przekonanie, że im mniej napiszemy, tym lepiej. Wręcz przeciwnie, skrupulatne opisanie sytuacji oraz wszystkich wykonanych przy pacjencie czynności jest naszą bronią.

Statystyki wskazują, że z roku na rok liczba postępowań w sprawie błędów popełnionych przez personel medyczny rośnie. W roku 2020 liczba wszystkich spraw, zgłoszeń i sygnałów skierowanych do Rzecznika Praw Pacjenta wyniosła 135 tys. 625. W roku 2015 tych spraw było 71 tys. 366. Czyli w ciągu pięciu lat pacjenci znacząco zintensyfikowali swoje roszczenia. W takich sytuacjach wyczerpująca i obszerna dokumentacja jest ochroną zespołu ratownictwa medycznego. Tym bardziej, że postępowania toczą się zwykle dość długo i członkowie ZRM przecież nie są w stanie pamiętać, jakie

dokładnie czynności wykonali kilka miesięcy czy nawet lat wcześniej – dokumentacja jest natomiast dowodem na to, co zrobili. Zawsze w sytuacjach wątpliwych lepiej polegać na zapisach w KMCR niż na sprzecznych zeznaniach świadków.

Jedną z częstszych sytuacji, która może być później powodem roszczenia pacjenta lub jego rodziny jest odmowa transportu do szpitala. To bardzo trudny temat, ponieważ taka odmowa powinna zostać wyrażona przez pacjenta świadomie, a zespół powinien mieć pewność, że chory rozumie, co się dzieje i jakie taka decyzja niesie dla niego konsekwencje. Innym zagadnieniem, które bywa pułapką, jest prawo pacjenta do leczenia bólu. Często chorzy odmawiają przyjęcia leków przeciwbólowych, ale członkowie ZRM nie odnotowują tego w karcie, narażając się na skargi. – *Zapis w karcie przeprowadzenia oceny skali bólu i odmowy pacjenta jest dla nas wtedy ratunkiem* – podkreśla kierownik.

Dobrze wypełniona KMCR jest dokumentem ważnym i wartościowym zarówno dla pacjenta, jego opiekunów, całego procesu

leczenia, systemu opieki medycznej, a także dla każdego członka zespołu ratownictwa medycznego. Czy rzeczywiście każdy ma pewność, jak ją prawidłowo i zgodnie ze sztuką wypełnić? Czy wiadomo, jak powinny wyglądać zapisy w dokumentacji w sytuacjach niejasnych, gdy np. pacjent oddalił się z ambulansu albo gdy jest pod wpływem alkoholu i odmawia pomocy, a rodzina zgłasza, że deklaruwał myśli samobójcze? Komu można i powinno się przekazać dokumentację medyczną i czy KMCR wolno pozostawić obecnym na miejscu innym służbom?

Dokumentacja medyczna może kryć wiele pułapek, a w dodatku, niestety, nigdzie w procesie kształcenia personelu medycznego, a szczególnie ratowników medycznych, nie uwzględniono kursów dotyczących tego istotnego tematu. Większość medyków uczy się tego w praktyce, bardzo często powielając po prostu zastane na miejscu obyczaje: czasem dobre, ale czasem niewłaściwe.

Stąd pomysł na przeprowadzenie przez Krakowskie Pogotowie Ratunkowe szkoleń z tego zakresu, opartych m.in. o wiedzę

przekazaną przez przedstawicieli Prokuratury Rejonowej w Krakowie. Omawiano również kartę przymusu bezpośredniego, a także wskazano najczęstsze błędy oraz dobre praktyki. Do tej pory odbyły się dwa spotkania, z których każde cieszyło się wielkim zainteresowaniem: w sumie zgromadziły one niemal 500 uczestników. – *Wybraliśmy formułę online – tłumaczy Krzysztof Palimonka. – Początkowo wynikała ona, oczywiście, z sytuacji epidemicznej, ale okazało się że bardzo ona odpowiada naszym słuchaczom. Dzięki niej ze szkolenia mogą korzystać osoby z całego kraju, a okazało się, że chętnych jest bardzo wielu i właśnie z tą tematyką wiąże się ogromne zapotrzebowanie.*

Krzysztof Palimonka wraz ze Szkołą Ratownictwa Medycznego Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego planuje kolejne edycje kursów poświęconych dokumentacji medycznej – jeżeli ktoś jeszcze nie skorzystał, to warto śledzić zapowiedzi szkoleń KPR.

(red)

Dokumentacja medyczna ZRM OCZEKIWANIA INTERESARIUSZY

„Co dalej powinienem zrobić, jeśli ZRM pozostawia mnie w miejscu zdarzenia?”
„Chcę zrozumieć, jaka jest prawdopodobna przyczyna dolegliwości, co mi się dzieje?”

- › Jakie były okoliczności faktyczne podjętej przez ZRM interwencji?
- › Czy ingerowano we wpisy w dokumentacji po jej zamknięciu?
- › Jak przebiegało postępowanie z pacjentem?

Prokurator

- › Czy postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne ZRM było prawidłowe?

Biegły sądowy

Pacjent

Lekarz SOR

- › Jaki był powód wezwania ZRM?
- › SAMPLE
- › Jaki był wyjściowy stan pacjenta na podstawie przeprowadzonego badania?
- › Osoba z rodziny do kontaktu?

Statystyk dysponenta ZRM

- › Czy karta została przyjęta do SIM?
- › Czy procedury ICD-9 są kompletne i prawidłowe?
- › Czy miejsce zdarzenia zostało właściwie opisane?

„Oby jak najkrócej, żeby nie tracić czasu...”
„Czy wpis do KMCR (lub brak wpisu) jest dla mnie bezpieczny?”
„Dawniej to praktycznie nic się nie pisało...”

Cztery nowe ambulanse

We wrześniu flota Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego wzbogacona została aż o cztery nowe karetki. Zostały one pomalowane na kolor żółty, dzięki czemu są już gotowe do pracy w nowym standardzie Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, do którego należy się dostosować do 2030 roku.

W piątek, 9 września, Łukasz Kmita, Wojewoda Małopolski, przekazał karetkę dla Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego. Jest to auto najnowszej generacji w pełni wyposażone w wysokiej klasy sprzęt medyczny. Tak, jak we wszystkich ambulansach krakowskiego pogotowia, wyposażenie nie tylko spełnia wymogi Narodowego Funduszu Zdrowia, ale również zawiera elementy wykraczające ponad standardy. Karetka kupiona została dzięki dofinansowaniu z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

– Ostatnie lata to czas wyjątkowej pracy całej opieki medycznej. Ten ogromny wysiłek, który służył jak najlepszemu zabezpieczeniu mieszkańców Małopolski, nieśliśmy wspólnie, wspierając się i tworząc wyjątkowy model współpracy i reagowania na ponad-

standardowe wyzwania. Nie do przecenienia pozostaje udział w tych zadaniach Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego. Przekazanie nowego ambulansu dla tej jednostki to efekt rządowego wsparcia udzielanego od początku pandemii całemu środowisku medycznemu – podkreślał Łukasz Kmita.

Na pokładzie nowej karetki znajduje się m.in. urządzenie do automatycznego uciskania klatki piersiowej podczas resuscytacji, videolaryngoskop czy miniaturowy aparat do ultrasonografii.

Ciekawostką jest innowacyjny defibrylator, czyli urządzenie do monitorowania pracy serca oraz przywracania jego rytmu w razie nagłego zatrzymania krążenia czy innych zaburzeń. Aparat, który znalazł się w nowym ambulansie ma wbudowane funkcje

aż trzech innych urządzeń i może zastąpić aparat do mierzenia ciśnienia, pulsoksymetr oraz kapnometr (ten ostatni mierzy poziom dwutlenku węgla).

Zarówno pacjenci, jak i członkowie zespołu ratownictwa medycznego odczują też z pewnością większy komfort dzięki nowatorskiemu elektrycznemu mechanizmowi mocowania noszy w karetkce oraz systemowi schodowemu w krzesetku kardiologicznym.

– Cały czas pamiętamy te bardzo ciężkie dwa lata pandemii – mówiła Małgorzata Popławska, dyrektor Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego. – Wirus SARS-CoV-2 nadal zresztą jest obecny i musimy być dobrze przygotowani, aby z nim skutecznie walczyć. Każda kolejna karetka, każdy nowy aparat medyczny to szanse na uratowanie życia i zdrowia wielu ludzi. Chcemy być w gotowości na niełatwe wyzwania, jakie przed ratownictwem medycznym w Małopolsce stawiają pandemia i wojna w Ukrainie.

(red)

i... żółte

już służą mieszkańcom

W środę, 14 września, trzy ambulanse przekazane zostały przez Witolda Kozłowskiego, Marszałka Województwa Małopolskiego oraz Łukasza Smótkę, Wicemarszałka Województwa Małopolskiego.

– Dzięki wielkiemu zaangażowaniu dyrekcji Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego, w ramach pierwszego pakietu medycznego Małopolskiej Tarczy Antykrzysowej, zakupiliśmy 50 karettek z pełnym wyposażeniem. Dzisiaj, dzięki już trzeciej edycji programu możemy przekazać kolejne trzy karetki, których będziemy używali niosąc pomoc Małopolanom i naszym gościom. W pewnym sensie jest pewna ciągłość między Małopolską Tarczą Antykrzysową, a Małopolską Tarczą Humanitarną, bowiem będziemy mogli też przekazać trzy starsze, ale w pełni sprawne, wycofane z pogotowia karetki do Obwodu Lwowskiego, z którym mamy współpracę. Przekazanie trzech środków transportu medycznego to dla nich na-

prawdę ogromna pomoc. Dziękuję wicemarszałkowi Smótkę za nadzór nad tymi wszystkimi przedsięwzięciami. Gratuluję tych pięknych karettek i mam nadzieję, że będą służyły jak najlepiej – powiedział marszałek Witold Kozłowski.

– W 2020 roku, kiedy pandemia nabierała tempa, pan marszałek Kozłowski podejmował bardzo odważne decyzje. 50 zakupionych wtedy karettek jest widocznych na drodze. Kiedy widzimy żółtą karetkę z naklejką Małopolska Tarcza Antykrzysowa, to oznacza właśnie te odważne decyzje, które służą mieszkańcom. Dziękuję ratownikom, za to że państwo jesteście. Sprzęt jest ważny, ale ważniejszy jest człowiek – dodał wicemarszałek Łukasz Smótko.

Łączny koszt zakupu tych pojazdów wyniósł niemal 1,5 miliona złotych. Środki te pochodzą z programu Małopolska Tarcza Antykrzysowa – Pakiet Medyczny 3.

– W ubiegłym roku nasze ambulanse pokonały w sumie prawie dwa miliony kilometrów – ta liczba pokazuje, jak potrzebny jest nam wsparcie organu założycielskiego dla nas możliwości zakupu nowych samochodów – powiedziała Małgorzata Popławska, dyrektor Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego. – Dzięki pomocy z Małopolskiej Tarczy Antykrzysowej mamy szansę na podniesienie standardów opieki nad pacjentami, a także na poprawę warunków pracy naszych zespołów.

W związku z zakupem nowych karettek, z floty Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego wycofane zostaną trzy ambulanse, które w najbliższym czasie przekazane będą w ramach pomocy humanitarnej dla Ukrainy.

(red)

IV Dziecięcy Rajd Ratowniczy

„Bezpiecznie nad wodą”

Już po raz czwarty udało się zorganizować Dziecięcy Rajd Ratowniczy. Po dwóch latach „COVID pauzy” uczestnicy dopisali – było ich aż 77. Tym razem naszą bazą był Ośrodek AWF nad jeziorem Rożnowskim, a tematem przewodnim – bezpieczeństwo nad wodą.

W ciągu dwóch dni uczestnicy wzięli udział w zajęciach obejmujących tematykę bezpieczeństwa nad wodą, jak i w samej wodzie. Zapoznali się z zasadami korzystania ze sprzętów wodnych, a także dowiedzieli się, jak bezpiecznie poruszać się w porcie.

Podczas tej edycji rajdu czas został podzielony na zajęcia teoretyczne, w tym pierwszą pomoc poszkodowanym w wodzie, m.in.: podejście do topielca, wyciągnięcie osoby potrzebującej pomocy z wykorzystaniem dostępnego oraz prowizorycznego sprzętu ratowniczego, a następnie dalsze postępowanie z poszkodowanym na lądzie. Część praktyczna objęła poruszanie się po porcie, zapoznanie z obowiązującymi zasadami oraz komunikacją. Dzieci miały także okazję poćwiczyć wiązanie różnych węzłów, w tym tego najważniejszego czyli „ratowniczego”. Była nauka cumowania, m.in. węzeł knagowy, czy prawidłowo wykonanej buchty.

Ciekawe były zajęcia z kapitanem portu, instruktorem i wykładowcą AWF Tomaszem Białkowskim, który w swoim niepowtarzalnym przekazem tak zainteresował dzieci i młodzież oraz samych dorosłych, że zajęcia przekroczyły ponad dwukrotnie

zaplanowany czas. Po czym dalsze dyskusje i rozważania przeniosły się na miejsce wieczornego ogniska.

Odbyły się też „Ratownicze Regaty”, podczas których załogi miały za zadanie w drodze rywalizacji osiągnąć najlepsze czasy. Konkurencje w jakich odbyły się regaty to: kajakerstwo dwójki i jedyńki, rowerki wodne, łódzie wiosłowe. Wszyscy uczestnicy biorący udział w rywalizacji byli zmotywowani i mocno dopingowani, czego efektem były rewelacyjne rezultaty czasowe.

Atrakcji było wiele, rywalizacja zacięta, pozostaną wspomnienia, doświadczenie i zdjęcia. W tym miejscu chciałbym podziękować za pomoc w organizacji Barbarze Bednarz – biuro rajdu, Tomaszowi Białkowskiemu – zajęcia, Sławomirowi Mazeli – poligrafia, druk, opracowanie szantowe, Kindze Bednarz i Patrycji Mazeli – „Pirackie podchody” oraz wszystkim rodzicom za przybycie z pociechami, czynne uczestnictwo w zajęciach i świetną zabawę. Ahoj! Za rok.

Paweł Bednarz

Pierwsza pomoc w Czernichowie

W niedzielę, 11 września w Czernichowie wzięliśmy udział w pikniku kończącym Małopolski Festiwal Smaku, organizowany przez Województwo Małopolskie.

Uczyliśmy zasad udzielania pierwszej pomocy, a zainteresowanym, najczęściej tym najmłodszym, pozwalaliśmy zajrzeć do wnętrza karetki i obejrzeć nasz sprzęt medyczny. (red)

